Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10-502, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, 26.11.2026.
Nr. 43/6-3

Atzinums par viedokļu daudzveidības nodrošināšanu LSM raidieraksta "LSM Sporta raidieraksts. Agresorvalstis atgriežas – kā rīkoties Latvijas sportā? Ekspertu diskusija" saturā

2026. gada 5. novembrī Latvijas sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons (turpmāk tekstā arī – ombuds) saņēma [..] (turpmāk – Iesniedzējs) 2026. gada 4. novembra iesniegumu [..] "Par sabiedriskā pasūtījuma kvalitāti, objektivitāti un plurālismu sabiedrisko mediju saturā" (turpmāk – Iesniegums).

Iesniegumā Iesniedzējs vērš ombuda uzmanību uz 2026. gada 31. oktobrī VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs" (turpmāk – LSM) televīzijas programmas "Latvijas Televīzija 1" rubrikā "Kas jāmaina Latvijas sportā" publiskoto sižetu (turpmāk – Sižets) un 2026. gada 28. oktobrī LSM ziņu portāla "LSM.lv" (turpmāk LSM.lv) rubrikā "Kas jāmaina Latvijas sportā" publiskoto raidierakstu "LSM Sporta raidieraksts. Agresorvalstis atgriežas – kā rīkoties Latvijas sportā? Ekspertu diskusija" (turpmāk – Raidieraksts), uzskatot, ka *konkrēto materiālu saturs un forma demonstrē vienpusīgu, iepriekš pieņemtiem secinājumiem pakārtotu pieeju, liedzot sabiedrībai saņemt līdzsvarotu un patiesu priekšstatu par nozarē notiekošajiem procesiem un reālo institucionālo darbu.*

Iepazīstoties ar Iesniegumu un tajā norādīto Raidierakstu, ombuds pieņēma lēmumu veidot atzinumu par tā satura atbilstību VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs" Redakcionālajās vadlīnijās (turpmāk - LSM Redakcionālās vadlīnijas) noteiktajām prasībām.

Par pieņemto lēmumu Iesniedzējs tika informēts ar 2026. gada 9. novembra elektroniskā pasta vēstuli.

Lai sagatavotu atzinumu, ombuds no 2026. gada 9. novembrim līdz 2026. gada 26. novembrim:

1) iepazinās ar Iesniegumā sniegto apsvērumu izklāstu;
2) iepazinās ar Raidierakstu;

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/sporta-politika/28.10.2026-lsm-sporta-raidieraksts-agresorvalstis-atgriezas-karikoties-latvijas-sporta-ekspertu-diskusija.a669469/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme

3) iepazinās ar šādām laika posmā no 2026. gada 23. oktobra līdz 2026. gada 16. novembrim LSM.lv rubrikās "Kas jāmaina Latvijas sportā" un "Sporta politika" publicētajām satura vienībām:

– 2026. gada 16. novembra raksts "Rosina Latvijai sportā meklēt alternatīvas sacensībām ar agresorvalstu dalību" (turpmāk – 16. novembra Raksts);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/sporta-politika/16.11.2026-rosina-latvijai-sporta-meklet-alternativas-sacensibam-ar-agresorvalstu-dalibu.a672046/.

– 2026. gada 9. novembra raksts "Aptauja: Latvijas sportistu dalībai agresorvalstu konkurencē vienlīdz daudz noliedzēju un atbalstītāju" (turpmāk – 9. novembra Raksts);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/sporta-politika/09.11.2026-aptauja-latvijas-sportistu-dalibai-agresorvalstu-konkurence-vienlidz-daudz-noliedzeju-un-atbalstitaju.a670497/.

– 2026. gada 5. novembra raksts "LSM Sporta raidieraksts: Krieviju atgriež hokejā – tā nav tikai spēle. Ekspertu diskusija" un tam pievienoto raidieraksta ierakstu (turpmāk – Raidieraksts 2);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/sporta-politika/05.11.2026-lsm-sporta-raidieraksts-krieviju-atgriez-hokeja-ta-nav-tikai-spele-ekspertu-diskusija.a670562/.

– 2026. gada 4. novembra raksts "Multikulturālā pasaule ir jāmāca. LOK prezidents par sportistu sagatavošanu Jaunatnes olimpiskajām spēlēm" (turpmāk – 4. novembra Raksts) un tam pievienotais video sižets – intervija ar Latvijas Olimpiskās komitejas prezidentu Raimondu Lazdiņu (turpmāk – Intervija ar LOK prezidentu);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/citi/04.11.2026-multikulturala-pasaule-ir-jamaca-lok-prezidents-par-sportistu-sagatavosanu-jaunatnes-olimpiskajam-spelem.a670567/.

– 2026. gada 2. novembra raksts "Krievijai sportā labvēlīgie lēmumi var atstāt Latvijas olimpiešus un hokejistus bez valsts finansējuma" (turpmāk – 2. novembra Raksts 1);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/sporta-politika/02.11.2026-krievijai-sporta-labveligie-lemumi-var-atstat-latvijas-olimpiesus-un-hokejistus-bez-valsts-

finansejuma.a670149/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme.

– 2026. gada 2. novembra raksts "Par sportu atbildīgā ministrija nemainīs nostāju pret Krievijas atgriešanu starptautiskās sacensībās" (turpmāk – 2. novembra Raksts 2);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/sporta-politika/02.11.2026-par-sportu-atbildiga-ministrija-nemainis-nostaju-pret-krievijas-atgriesanu-starptautiskas-sacensibas.a670140/.

– 2026. gada 27. oktobra raksts "Agresorvalstu piekoptā "salami taktika" sporta pasaulē – vai tā sāk nest rezultātu?" (turpmāk – 27. oktobra Raksts);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/sporta-politika/27.10.2026-agresorvalstu-piekopta-salami-taktika-sporta-pasaule-vai-ta-sak-nest-rezultatu.a669218/.

– 2026. gada 26. oktobra raksts "Krievijai tiek tiesības pēc četriem gadiem uzņemt PČ svarcelšanā; Latvijas federācija pagaidām nogaida" (turpmāk – 26. oktobra Raksts 1);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/sporta-politika/26.10.2026-krievijai-tiek-tiesibas-pec-cetriem-gadiem-uznemt-pc-svarcelsana-latvijas-federacija-pagaidam-nogaida.a669158/.

– 2026. gada 26. oktobra raksts "Latvijas jaunieši divos lielos sporta forumos startēs līdzās agresorvalstu pārstāvjiem " (turpmāk – 26. oktobra Raksts 2);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/sporta-politika/26.10.2026-latvijas-jaunieši-divos-lielos-sporta-forumos-startes-lidzas-agresorvalstu-parstavjiem.a669030/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme.

– 2026. gada 23. oktobra raksts "Sporta redakcijas vadītājs Edgars Zicāns: Agresorvalstu karogi LSM sporta pārraidēs neplīvos" (turpmāk – 23. oktobra Raksts);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
https://www.lsm.lv/raksts/sports/citi/23.10.2026-sporta-redakcijas-vaditajs-edgars-zicans-agresorvalstu-karogi-lsm-sporta-parraides-neplivos.a668726/.

Izvērtējot Iesniegumu, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

konstatē:

[1] Par Iesniegumā minēto

Ņemot vērā to, ka ombuda atzinumi ir publiski, jo anonimizētā veidā (neatklājot Iesniedzēja identitāti) ir pieejami visai sabiedrībai, lai tādējādi veicinātu sabiedrības medijpratību, kā izpratni par to – ko, kā un kāpēc sabiedriskais medijs dara, ombuds šajā atzinuma daļā sistematizētā veidā ir izklāstījis Iesnieguma saturu, lai plašākai auditorijai sniegtu priekšstatu par Iesnieguma būtību un tajā izteiktajiem apsvērumiem.

Iesniegumā Iesniedzējs vērš ombuda uzmanību uz noteiktu ***tendenci*** *sabiedrisko mediju veidotajā*

saturā [izcēlumi slīprakstā atveidotajā Iesnieguma tekstā šeit un turpmāk mani – E.A.]. Šī tendence tiek attiecināta uz LSM redakcionālo nostāju (pozīciju) par agresorvalstu (Krievijas un Baltkrievijas) atgriešanos starptautiskajās sporta sacensībās, un Latvijas sporta organizāciju un sportistu rīcību šajā situācijā.

Iesniedzējs, kā jau tas tika minēts šī atzinuma ievadā, uzskata, ka šim jautājumam veltītais LSM *saturs un forma demonstrē* ***vienpusīgu***, ***iepriekš pieņemtiem secinājumiem pakārtotu pieeju***, *liedzot sabiedrībai saņemt* ***līdzsvarotu*** *un* ***patiesu*** *priekšstatu par* [sporta] *nozarē notiekošajiem procesiem un reālo institucionālo darbu.*

Tādējādi ombudam ir jāsecina, ka Iesniedzējs šim jautājumam veltīto LSM saturu un LSM redakcionālo pozīciju vērtē kā tendenciozi vienpusēju un subjektīvu. Iesniedzējs uzskata, ka ne tikai abas Iesniegumā minētās satura vienības, bet kopumā LSM.lv rubrika "Kas jāmaina Latvijas sportā" un tāda paša nosaukuma rubrika LTV1 demonstrē sporta nozari *apriori* ***stigmatizējošu*** *pieeju*.

Atsaucoties uz LSM pamatuzdevumu *nodrošināt* ***patiesu viedokļu daudzveidību***, Iesniedzējs uzskata, ka Sižetā un Raidierakstā ir *vērojams* ***pilnīgs alternatīva skatījuma trūkums.***

Iesniedzēja vērtējumā abās satura vienībās *tiek uzklausīts viens un tas pats personu loks, kuru paustais viedoklis un kritiskā pozīcija jau iepriekš ir labi paredzama un nemainīga, liedzot skatītājam un klausītājam iespēju iepazīt* ***citus argumentus*** *un pašam izdarīt objektīvus secinājumus. Turklāt šis jautājums netiek pētīts padziļināti un plašākā starptautiskajā kontekstā: autori aprobežojas ar* ***šauru interpretāciju***, *nemaz neanalizējot un neprecizējot, kādi ir mūsu tuvāko reģionālo partneru - Lietuvas un Igaunijas, kā arī pašas Ukrainas argumenti un stratēģija, turpinot piedalīties starptautiskajos sporta pasākumos līdzās citu valstu pārstāvjiem. Šāda būtiska konteksta un sabiedroto prakses ignorēšana rada* ***mākslīgi sašaurinātu*** *un* ***sagrozītu ainu*** *par patieso situāciju sporta arēnā.*

Abu LSM satura vienību saturu Iesniedzējs raksturo kā ***kampaņveidīgu viena viedokļa tiražēšanu***, un norāda uz šādas rīcības neatbilstību Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (turpmāk – SEPLPL) noteiktajām šādām prasībām:

- SEPLPL 3. panta trešajai daļai: *sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi savas programmas un pakalpojumus veido atbilstoši augstām ētikas un kvalitātes prasībām, nodrošinot žurnālistikas izcilību un ievērojot visaugstākos starptautiskos profesijas un kvalitātes standartus*;

- SEPLPL 3. panta ceturtajai daļai: *sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina **viedokļu daudzveidību** un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un **neitralitāti***; [izcēlumi citētajā likuma tekstā mani – E.A.]
- SEPLPL 3. panta piektajai daļai: *sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valstī un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to **padziļinātu izpēti un analīzi**. Sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina **visaptverošas sabiedriskās domas veidošanās priekšnosacījumus**, [..]. [..] **rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras un sporta pasākumos un norisēs**.*

Balstoties iepriekš minētajos apsvērumos, Iesniedzējs aicina *ombudu sniegt izvērtējumu par minēto materiālu un izmantoto žurnālistikas metožu atbilstību sabiedriskā medija ētikas un redakcionālajām vadlīnijām.*

[2] Par Raidieraksta saturu un viedokļu daudzveidības nodrošināšanu tajā

Analīzei ombuds izmantoja 2026. gada 28. oktobra Raidieraksta videomateriālā klausāmo tekstu, jo ar to saistītais LSM.lv raksts "LSM Sporta raidieraksts. Agresorvalstis atgriežas – kā rīkoties Latvijas sportā? Ekspertu diskusija" un 2026. gada 31. oktobra Sižets LTV1 ir uzskatāmi par Raidieraksta satura konspektīvu izklāstu. Ombuds arī informē, ka tā ir izplatīta mediju prakse – balstoties uz informatīvi plašāku saturu vienību, sagatavot lakoniskākus materiālus publiskošanai citos satura izplatīšanas kanālos. Līdz ar to nav pamata kritizēt vai iebilst, ka Raidierakstā un Sižetā *tiek uzklausīts viens un tas pats personu loks*, jo Raidierakstā notikušās diskusijas saturs ir kalpojis par informatīvo avotu pārējo satura vienību (raksta LSM.lv un Sižeta) veidošanai.

Raidierakstu vada Latvijas Televīzijas sporta žurnālists Raimonds Rudzāts. Kā viesi tajā piedalās SIA "All Media Latvia" televīzijas programmas "TV3" sporta žurnālists Jānis Janševics, olimpiskais čempions bobslejā Jānis Ķipurs un zvērināts advokāts, sporta tiesību eksperts Jānis Sarāns-Reneslācis.

Raidieraksta centrālā tēma ir situācija starptautiskajā sportā, kurā pamazām atgriežas iepriekš no starptautisko sporta sacensību aprites izslēgtās agresorvalstis – Krievija un Baltkrievija. Sarunas aktuālo kontekstu veido Latvijas sportistu piedalīšanās divos jaunatnes sporta forumos – U-15 Pasaules kausā futbolā un Jaunatnes olimpiskajās spēlēs –, savukārt nākotnes kontekstā tiek aplūkota Latvijas dalība 2028. gada Losandželosas olimpiskajās spēlēs.

Raidieraksta kopējo naratīvu un redakcionāli uzturēto pozīciju raksturo noraidoša attieksme pret abu agresorvalstu atgriešanos starptautiskajās sporta sacensībās, kā arī negatīvs vērtējums tām

sporta organizācijām, kuras šo atgriešanos pieļauj vai pat veicina. Šajā jautājumā visi sarunas dalībnieki pauž vienotu nostāju, un viedokļu atšķirības nav konstatējamas.

Atšķirīgi viedokļi parādās, sarunai pievēršoties konkrētākam jautājumam par to, kādai ir jābūt Latvijas valsts institūciju, Latvijas sporta organizāciju un pašu sportistu rīcībai šajā situācijā. Jākonstatē, ka visas hipotētiski iespējamās rīcības alternatīvas Raidieraksta gaitā netiek iztirzātas, piemēram, iespēja, ka Latvijas sportisti ne tikai piedalītos sacensībās ar agresorvalstu dalību tajās, bet pat sacenstos ar šo valstu sportistiem un komandām, netiek izskatīta kā realizējama iespēja.

Plašāka diskusija izvēršas par trīs iepriekš nosaukto iesaistīto pušu (valsts institūcijas, sporta organizācijas, sportisti) iespējām pieņemt lēmumus šajā situācijā un uzņemties atbildību par tiem.

Olimpiskais čempions Jānis Ķipurs, kurš Raidierakstā pauž sportistu interešu pozīciju, aicina visu atbildību par piedalīšanos vai nepiedalīšanos "neuzvelt uz sportistu pleciem", bet rast risinājumu politiskā, proti, valsts vadības līmenī. Raidieraksta vadītājs kā piemēru šādai atbildības pārlikšanai uz sportistiem min Latvijas Olimpiskās komitejas (turpmāk arī – LOK) pieeju Jaunatnes olimpiskajām spēlēm, proti, lēmums par sacensību ar agresorvalstu pārstāvjiem ir atstāts pašu jauno sportistu ziņā, apsolot vien LOK atbalstu jebkura pieņemtā lēmuma gadījumā[1].

Savukārt advokāts Jānis Sarāns-Reneslācis, kura uzdevums Raidierakstā ir aktualizēt tiesiskos aspektus un morālos apsvērumus, pievēršas dažādu sporta organizāciju ieinteresētības iemesliem piedalīties starptautiskajās sporta sacensībās un to nespējai pieņemt stingrus un konsekventus lēmumus, kas liek meklēt risinājumu Sporta likumā, kurā noteiktais regulējums par Latvijas sportistu sacensību ar agresorvalstu pārstāvjiem, tiek vērtēts kā nepilnīgs. Tāpat tiek norādīts, ka agrāk sabiedrībā pastāvējusī visiem kopīgā un kategoriskā nostāja pret Latvijas dalību sacensībās, kurās piedalās agresorvalsts pārstāvji, šķietami vairs nav tik viennozīmīgi noraidoša, kāda tā bija sākoties pilna mēroga karam Ukrainā. Minēto apsvērumu vadīts, advokāts Jānis Sarāns-Reneslācis aicina atbildīgajām institūcijām pieņemt skaidru un galīgu lēmumu – "startējam vai nestartējam" –, kas sportistiem turpmāk ļautu rīkoties konsekventi un atbilstoši izvēlētajai nostājai.

Tādējādi diskusijā iezīmējas divi savstarpēji papildinoši argumentācijas virzieni. No vienas puses, Jānis Ķipurs, paužot sportistu intereses, uzsver nepieciešamību pārcelt lēmuma pieņemšanas atbildību no sportistiem uz politisko līmeni. No otras puses, Jānis Sarāns-Reneslācis, aktualizējot tiesiskos aspektus un morālos apsvērumus, norāda uz sporta organizāciju nespēju savās interesēs balstītu iemeslu dēļ pieņemt galīgus un konsekventus lēmumus. Abi argumentācijas virzieni noved

[1] Šādu pozīciju pauda LOK ģenerālsekretārs Raitis Keselis 26. oktobra Rakstā 2: "*Mēs tāpat esam pilnībā garantējuši tiesības atteikties no starta, ja viņiem [jaunajiem sportistiem] nākas saskarties uz cīņas laukuma vai distancē ar agresorvalstu sportistu gadījumā, ja viņiem pašiem tas šķiet morālu vai ētisku apsvērumu dēļ nepieņemami*".

pie secinājuma, ka praktiski īstenojams risinājums meklējams politisku lēmumu līmenī, taču pašreizējais Latvijas sporta nozares regulējums nesniedz skaidru regulējumu nepieciešamajai rīcībai.

Raidieraksta turpinājumā saruna pievēršas politisku lēmumu pieņemšanas pamatojumam, proti, jautājumam par to, kā argumentēt Latvijas lēmumu nepiedalīties sacensībās, kurās piedalās agresorvalstu pārstāvji. Viens no piedāvātajiem risinājumiem ir savus lēmumus balstīt citu valstu, vispirms jau kaimiņvalstu un galu galā arī Krievijas agresijas upura – Ukrainas, lēmumos. Tādējādi Latvija varētu rīkoties "kā citi" un nebūtu pašai jāpieņem savs lēmums ar visu no tā izrietošo atbildības nastu. Galvenais arguments par labu šādai pieejai ir tas, ka gadījumos, ja Latvija ir vienīgā valsts, kas lemj nepiedalītos konkrētās sporta sacensībās, vienīgie cietēji būtu paši Latvijas sportisti un valsts kopumā, turklāt šāda rīcība nemainītu kopējo situāciju starptautiskajā sportā.

Tomēr šajā jautājumā atšķirīgu viedokli pauž advokāts Jānis Sarāns-Reneslācis, uzskatot, ka Latvija arī viena pati var pieņemt morāli attaisnotu lēmumu nepiedalīties šādās sacensībās. Tādējādi tiek pausta nostāja, ka Latvijas principiālajai pozīcijai nav jābūt atkarīgai no citu valstu rīcības, bet tai ir jāizriet no pašas Latvijas valsts kā tiesību subjekta lēmuma un atbildības, nepārliekot lēmuma pieņemšanu uz citiem tiesību subjektiem.

Līdz ar to diskusijā iezīmējas vairāki pretrunīgi apspriežamā jautājuma aspekti.

No vienas puses, tās ir atšķirīgās un nereti savstarpēji pretrunīgās sportistu, sporta organizāciju un valstu politiskās intereses, kuras, turklāt, var būtiski atšķirties dažādās valstīs un atšķirīgās situācijās.

No otras puses, tie ir lēmumu pieņemšanas praktiskie apsvērumi visā to daudzveidībā un sarežģītībā, ņemot vērā gan lēmumu tiesiskos un morālos pamatus, gan arī praktiskos un merkantilos apsvērumus.

Arī Raidieraksta turpinājumā aplūkotais jautājums par divpadsmit Eiropas Savienības valstu rosināto priekšlikumu liegt finansējumu Starptautiskajai Olimpiskajai komitejai (SOK) atklāj pretrunas starp 1) sporta organizāciju sistēmiskajām interesēm, 2) valstu politiskajām interesēm, un 3) sportistu profesionālajām interesēm. Būtisks valsts ietekmes instruments uz sporta organizācijām un sportistiem šajā gadījumā ir valsts finansējuma tiem. Tomēr Raidierakstā tiek konstatēts, ka arī šis jautājums Sporta likumā nav pietiekami noregulēts, jo finansējuma liegums dalībai sacensībās, kurās piedalās agresorvalstu pārstāvji, ir attiecināts tikai uz komandu sporta veidiem (Sporta likuma 37. pants).

Diskusijas centrā šajā sarunas posmā nonāk jautājums par šāda finansējuma lieguma būtību un tā

ietekmi uz sportistiem, proti, vai šādā veidā valsts faktiski "soda" pati savus sportistus. Turklāt tiek spriests, ka jāņem vērā, ka valsts attieksme un nostāja var mainīties atkarībā no konkrētā sporta pasākuma mēroga un aktualitātes sabiedrībā. Tiek secināts, ka minēto iemeslu dēļ jautājums, piemēram, par Latvijas dalību 2028. gada Losandželosas olimpiskajās spēlēs gadījumā, ja agresorvalstis tajās piedalīsies ar "savu karogu un himnu", prasa sarežģītu izšķiršanos. Tas, savukārt, ļauj nojaust, kāpēc lēmumu pieņēmēji nevēlas uzņemties atbildību par šādu lēmumu un cer, ka to viņu vietā pieņems kāds cits.

Par sabiedriski nozīmīgu un diskutējamu tēmu Raidierakstā kļūst arī jautājums par vēlamo vai nevēlamo Latvijas sportistu dalību tajās sporta organizācijās, kas pieļauj agresorvalstu atgriešanos starptautisko sacensību apritē vai pat veicina to. Šajā kontekstā tiek aktualizēts būtisks jautājums par to, ko īstenībā šie pārstāvji pārstāv – paši sevi, savu sporta veidu, Latvijas sabiedrību vai Latvijas valsti.

Apkopojot Raidieraksta tematisko ievirzi, ir jāsecina, ka, lai gan tā centrālā tēma ir attieksme pret agresorvalstu atgriešanos starptautiskajās sporta sacensībās un no tās izrietošā nepieciešamība Latvijai pieņemt lēmumu par savu rīcību, diskusijas fonu veido arī attieksme pret Krievijas Federācijas izraisīto karu Ukrainā un vēlēšanās vai nevēlēšanās normalizēt karu kā valstu interešu aizstāvības instrumentu, vēlēšanās vai nevēlēšanās izolēt agresorvalstis no starptautiskajiem sporta (un ne tikai sporta) pasākumiem un turpināt sankciju politiku. Šajā kontekstā augsto sasniegumu sports vairs nav skatāms tikai kā sportistu sāncensība, bet tas kļūst par valstu politikas realizācijas instrumentu. Tādēļ būtisks kļūst jautājums par to, kā sabiedrība vērtē valsts un sporta organizāciju politiku, kādu nostāju un rīcību uzskata par atbilstošu sabiedrības interesēm. Tikpat nozīmīgs ir arī fundamentālais jautājums par sporta funkcijām un statusu sabiedrībā kopumā – vai profesionālais sports ir finansiāli ietilpīga izklaides industrijas daļa, politisko interešu īstenošanas instruments vai tomēr arī sabiedrības veselības pamats un virsotne.

Raidieraksta noslēgumā dalībnieku sniegtās atbildes uz jautājumu par Latvijas piedalīšanos 2028. gada Losandželosas olimpiskajās spēlēs skaidri iezīmē atšķirīgās intereses un nostājas, kas, iespējams, raksturo arī Latvijas sabiedrību kopumā. No vienas puses, tiek pausta sportistu vēlme piedalīties lielākajā un nozīmīgākajā sporta notikumā, izmantojot tā sniegto iespēju pārstāvēt savu valsti un sasniegt plašu starptautisko auditoriju. Šādu pozīciju pauž sportistu interešu pārstāvis, olimpiskais čempions Jānis Ķipurs, kurš sabiedrībā ir pazīstams kā izteikti patriotiskas nostājas paudējs. No otras puses, tiek pausta morāles apsvērumos balstīta principiāla nostāja: ja situācija nebūs mainījusies un agresorvalstis piedalīsies olimpiskajās spēlēs, Latvijai tajās nebūtu jāpiedalās. Šo pozīciju pārstāv ne tikai advokāts Jānis Sarāns-Reneslācis, bet arī TV3 žurnālists

Jānis Janševics, kurš Raidierakstā, šķietami, pauž plašākai sabiedrībai raksturīgu jeb *vox populi* pozīciju.

Tādējādi ir jākonstatē, ka Raidieraksta dalībniekus vieno krasi noraidoša attieksme pret agresorvalstu dalību starptautiskajās sporta sacensībās. Šī nostāja raksturo Raidieraksta kopējo *naratīvu*, kura ietvaros Raidieraksta vadītājs strukturē sarunas saturu un virza to. Vienlaikus šīs kopīgās nostājas ietvaros iezīmējas būtiskas viedokļu atšķirības jautājumā par Latvijas nepieciešamo rīcību. Tās skar gan lēmuma pieņemšanas atbildības sadalījumu starp sportistiem, sporta organizācijām un valsti, gan lēmuma pamatojumā izmantojamos tiesiskos, morālos un praktiskos apsvērumus, gan arī pašu izvēli – piedalīties vai nepiedalīties, piemēram, olimpiskajās spēlēs, ja tajās startē agresorvalstu pārstāvji.

Rezumējot visu iepriekš minēto, ombuds konstatē, ka Raidieraksts ir veidots vienota *naratīva* ietvaros, taču šāds kopējs naratīvs vēl nenozīmē visu dalībnieku *viedokļu* vienveidību. Tieši pretēji – vienota nostāja pret agresorvalstu atgriešanos starptautiskajā sportā ir nošķirama no atšķirīgajiem uzskatiem par Latvijas sportistu iespējamo rīcību, lēmumu pieņemšanas atbildību, morālo un tiesisko pamatojumu. Nenoliedzami, Raidierakstā nav pārstāvētas visas hipotētiski iespējamās pozīcijas šajā jautājumā, un netiek izdiskutētas visas iespējamās rīcības alternatīvas. Tomēr viena ierobežota Raidieraksta ietvaros tas nav arī praktiski realizējams. Tāpēc, lai vērtētu LSM redakcionālās politikas iespējamo vienpusīgumu, tendenciozitāti un subjektivitāti, nepietiek vien ar Raidierakstā valdošā naratīva vērtējumu. Ir jāņem vērā nošķīrums starp *viedokļu* daudzveidību un *naratīvu* daudzveidību. No tā, ka visiem Raidieraksta dalībniekiem ir kopējs naratīvs, vēl nevar secināt objektivitātes un viedokļu daudzveidības trūkumu.

[3] Par ombuda kompetenci

Ņemot vērā SEPLPL 18. panta pirmajā daļā ombudam noteikto kompetenci pārraudzīt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegto pakalpojumu atbilstību SEPLPL 1. pantā noteiktajam mērķim un 3. pantā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipiem, kas izvērsti LSM pašregulējošajos dokumentos – LSM Redakcionālajās vadlīnijās un LSM Rīcības un ētikas kodeksā – ombuda funkcijās ir pārraudzīt un sniegt savus atzinumus par to, vai LSM saturā (raidījumu, sižetu, rakstu u.c.) un tā veidošanas laikā veiktās žurnālistiskās darbības un pieņemtie redakcionālie lēmumi atbilst profesionālās darbības principiem un profesionālās ētikas prasībām.

Ievērojot minēto, ombuda iespējās ir sniegt atzinumu par Raidieraksta atbilstību šādām LSM Redakcionālajās vadlīnijās noteiktajām prasībām:

1. **Redakcionālo vadlīniju 1.4. punktā noteiktajam LSM darbības profesionālajam principam *Objektivitāte*:**

LSM satura izklāstā balstās uz faktiem, izmanto informāciju, kas palīdz saprast kontekstu, un gādā, lai izskan tematam, žanram vai raidījuma formātam būtiskie argumenti un viedokļi.

Nav pieļaujama tendenciozitāte satura izklāstā, ziņu vai materiāla izkārtojumā, balss intonācijā vai vārdu izvēlē.

LSM redakcionālie standarti neprasa absolūtu neitralitāti katrā jautājumā, īpaši, ja tas ir pretrunā ar demokrātijas pamatprincipiem. LSM skaidri un nepārprotami nostājas demokrātisko, cilvēktiesību un vispārpieņemto humāno vērtību pusē.

Veidojot saturu, LSM nepārstāv nekādas citas intereses, kā vienīgi sabiedrības intereses zināt patiesību par notikumiem, kas tai varētu būt svarīgi un interesanti.

2. **Redakcionālo vadlīniju 1.4. punktā noteiktajam LSM darbības profesionālajam principam *Viedokļu daudzveidība*:**

Veidojot saturu par kādu konkrētu tematu, tajā iekļaujami tematam nozīmīgi, atbilstoši un kompetenti viedokļi. Ja materiāla publicēšanas brīdī kāds būtisks viedoklis nav pieejams, tas auditorijai jāpaziņo un, ja iespējams, jāatspoguļo vēlāk.

3. **Redakcionālo vadlīniju 1.2. punktā noteiktajai misijai strādāt sabiedrības interesēs:**

LSM darbu nosaka sabiedrības intereses saņemt patiesu informāciju par tās dzīvi ietekmējošiem lēmumiem, procesiem un notikumiem, uzraudzīt politisko, ekonomisko un tiesu varu, stiprināt tiesiskumu un labklājību, dzīvot drošā vidē, mazināt netaisnību un nevienlīdzību, saņemt kvalitatīvu izglītību, veselības aprūpi un sociālo aizsardzību, atbalstīt nacionālo kultūru, saglabāt dabas vērtības un novērst maldinošas informācijas ietekmi.

LSM, veidojot saturu, ievēro un aizstāv cilvēka pamattiesības, demokrātiskos institūtus un morāles normas, ir pret jebkāda veida diskrimināciju.

LSM izzina dažādu sabiedrības grupu intereses un nodrošina platformu, kur tiek apspriesti tām būtiski jautājumi.

LSM veicina viedokļu daudzveidību un rosina sabiedriski nozīmīgas diskusijas, lai palīdzētu cilvēkiem veidot savus uzskatus un pieņemt lēmumus.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

secina:

[4] Par viedokļu daudzveidības iespējām

Šī atzinuma otrajā daļā ombuds detalizēti izklāstīja Raidieraksta saturu ne tikai tādēļ, lai atzinuma lasītājs, kurš nav iepazinies ar Raidierakstu, spētu labāk izprast Iesniedzēja izteikto pretenziju būtību un pamatojumu, bet arī tādēļ, lai varētu izvērtēt, vai Raidieraksts tiešām demonstrē Iesniedzēja apgalvoto ***pilnīgu alternatīva skatījuma trūkumu,*** liedz auditorijai *iespēju iepazīt* ***citus argumentus*** *un pašai izdarīt objektīvus secinājumus,* aprobežojas ar ***šauru interpretāciju****,* ignorē būtiskus kontekstus, un tādējādi *rada* ***mākslīgi sašaurinātu*** *un* ***sagrozītu ainu*** *par patieso situāciju sporta arēnā*, pauž sporta nozari *apriori* ***stigmatizējošu*** *pieeju*, ļaujot raksturot Raidierakstu un LSM tematisko rubriku "Kas jāmaina Latvijas sportā" kopumā kā ***kampaņveidīgu viena viedokļa tiražēšanu***.

Raidieraksta objektivitātes un tajā pausto viedokļu daudzveidības izvērtējumā, ir jānošķir viedokļu daudzveidību vienā izolētā satura vienībā – Raidierakstā no viedokļu daudzveidības LSM saturā kopumā, vērtējot to plašākā sabiedrības interešu pārstāvības kontekstā. Tāpat ir jānošķir viedokļu daudzveidība viena kopīga naratīva ietvaros no alternatīvu naratīvu klātbūtnes iespējām LSM saturā. Ombuda vērtējumā tieši šie nošķīrumi ļaus rast atbildes uz Iesniedzēja aktualizētajiem jautājumiem.

No vienas puses, ir jāņem vērā, ka pilnvērtīgu viedokļu daudzveidību nav iespējams nodrošināt vienā atsevišķi ņemtā, no pārējā LSM satura atrautā satura vienībā, pat, ja tā ir stundu garš raidieraksts, kā tas ir konkrētajā gadījumā. SEPLPL 3. panta ceturtajā daļā noteiktā viedokļu daudzveidība kā sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincips ir detalizēti izvērsta un skaidrota LSM pašregulējošā dokumentā – Redakcionālajās vadlīnijās. Tajās viedokļu daudzveidība ir nostiprināta kā viens no LSM darbības profesionālajiem principiem un būtisks LSM misijas – strādāt sabiedrības interesēs – īstenošanas priekšnoteikumiem. Šī principa pilnvērtīga īstenošana ir vērtējama LSM satura kopumā, jo tikai sabiedriskā pasūtījuma kopuma izpilde spēj nodrošināt sabiedrībai nozīmīgu jautājumu daudzpusīgu izzināšanu un dažādu viedokļu pieejamību auditorijai.

No otras puses, virzībai uz šīs prasības izpildi ir jābūt konstatējamai arī atsevišķās satura vienībās, lai nepieļautu vienpusēju, vienkāršotu un tendenciozu informācijas sniegšanu auditorijai. Diskusiju raidījumos, pie kādiem ir pieskaitāms arī konkrētais Raidieraksts, viedokļu daudzveidību var veicināt ar mērķtiecīgu dalībnieku un diskusijas tematu atlasi, kā arī raidījuma vadītāja realizētu sarunas satura un norises vadību, nepieļaujot viena viedokļa nepamatotu dominēšanu jautājumos, kuros sabiedrībā pastāv būtiskas viedokļu atšķirības.

Apskatot Raidierakstu, Ombuds secina, ka tā dalībnieku sastāvs ir veidots tā, lai apspriežamo jautājumu varētu aplūkot no vairākām perspektīvām – 1) sportistu interešu, 2) tiesiskā un morālā aspekta, kā arī 3) sabiedrības noskaņojuma skatpunkta. Vienlaikus diskusijas daudzpusīgumu būtu varējusi papildināt arī kādas sporta organizācijas pārstāvja dalība. Tomēr, kā Raidieraksta diskusijas vadītājs informēja Raidierakstā, uz diskusiju tika aicināts LOK Atlētu komisijas pārstāvis Roberts Akmens, kurš no dalības šajā diskusijā atteicās. Tādējādi ombudam ir jāsecina, ka sākotnēji diskusijas dalībnieku loks bija iecerēts plašāks nekā to izdevās īstenot.

To, ka saturiski Raidieraksta dalībnieki pauda atšķirīgus viedokļus, ombuds centās atklāt šī atzinuma otrajā daļā. Vienlaikus ombuds nevar nepiekrist tam, ka starp Raidieraksta dalībniekiem neveidojās asas diskusijas un izteikta viedokļu konfrontācija. Dalībnieku savstarpējā komunikācija ir raksturojama kā komplimentāra un nereti pat – komplementāra. Tas paviršam Raidieraksta skatītājam vai klausītājam var radīt iespaidu, ka visi dalībnieki pauž, šķietami, vienu un to pašu viedokli un diskusijā nepastāv būtiskas viedokļu atšķirības un redzējumu dažādības. Tomēr, kā to centās parādīt ombuds šī atzinuma otrajā daļā, dalībnieku viedokļi atšķīrās, taču šīs atšķirības izpaudās viena kopēja naratīva ietvaros.

Līdz ar to ombuds secina, ka Iesniedzējs būtībā problematizē nevis *viedokļu* daudzveidības trūkumu Raidierakstā, bet *naratīvu* daudzveidīguma trūkumu jeb tikai viena naratīva klātbūtni Raidieraksta saturā.

Raidieraksta dalībnieku izteiktie viedokļi un situācijas vērtējumi saistībā ar agresorvalstu dalību starptautiskajās sporta sacensībās, kā arī viņu subjektīvā attieksme pret šo situāciju balstījās visus Raidieraksta dalībniekus vienojošā *komunikācijas platformā* kā kopējā izpratnē un pārliecībās. Šo platformu veidojošas pārliecības noteica kopēju notiekošā interpretācijas ietvaru un vēstījuma specifisko rāmējumu.

Šīs komunikācijas platformu veidojošās pārliecības ir iespējams sistematizēt, virzoties no vispārīgākās uz konkrētāko. Katrs nākamais, šaurāk formulētais pārliecības līmenis izriet no iepriekšējā un konkretizē to, tādējādi veidojot secīgu argumentācijas ietvaru, proti, katra vispārīgākā pārliecība ir nosacījums, kas ļauj pāriet pie konkretizētas pārliecības.

Pati vispārīgākā Raidieraksta dalībniekiem kopējā pārliecība ir par Krieviju un Baltkrieviju kā agresorvalstīm, kas īsteno agresiju pret Ukrainu. No šīs pārliecības ar loģisku noteiktību izriet nākamais vērtējums – agresorvalstu dalība starptautiskajās sporta sacensībās nav pieļaujama. Abos šajos jautājumos visi Raidieraksta dalībnieki bija vienisprātis.

Līdz ar to rodas jautājums, vai Raidierakstā vajadzēja piedalīties kādam, kurš pārstāvētu atšķirīgu

pozīciju: vai nu apšaubītu Krievijas un Baltkrievijas kā agresorvalstu statusu, vai arī paustu publiskajā telpā ik pa laikam dzirdamo nostāju, ka "sportu nevajadzētu saistīt ar politiku". Ombuda vērtējumā šādas pozīcijas pārstāvja uzaicināšana konkrētajā Raidierakstā nebija nepieciešama. Šo secinājumu pamato divi apsvērumi:

- pirmkārt, šāda diskusijas dalībnieka klātbūtne būtiski mainītu Raidieraksta tematisko fokusu, jo par tā centrālo jautājumu kļūtu nevis Latvijas rīcība agresorvalstu atgriešanās starptautiskajā sportā kontekstā, bet gan karš Ukrainā un attieksme pret valstīm, kuras izraisījušas militārus konfliktus;
- otrkārt, jāņem vērā, ka šādas pozīcijas pārstāvja aicināšana un iesaiste diskusijā varētu būt praktiski sarežģīta. Ne tādēļ, ka Latvijas sporta organizācijās nebūtu iespējams atrast personu ar šādiem uzskatiem, bet gan tāpēc, ka Latvijas publiskajā telpā Krievijas kā agresorvalsts statuss netiek apšaubīts un šādas nostājas paudēji sastopas ar izteiktu sabiedrības nosodījumu.

Ombuds ir pārliecināts, ka LOK pārstāvja dalība pati par sevi arī nebūtu garantējusi atšķirīga naratīva klātbūtni jautājumā par Krievijas un Baltkrievijas dalību starptautiskajās sporta sacensībās. To ļauj secināt LOK prezidenta Intervijā paustā nostāja.

Patiesās viedokļu atšķirības sākas vien nākamajā pārliecību līmenī – jautājumā par to, vai Latvijai būtu *jāpiedalās* sporta sacensībās, kurās piedalās agresorvalstu pārstāvji. Savukārt to vidū, kuri uzskata, ka Latvijai šādās sacensībās būtu jāpiedalās, pastāv vēl nākamā līmeņa viedokļu atšķirības par to, vai Latvijas sportistiem būtu *jāsacenšas* ar agresorvalstu pārstāvjiem, bet to vidū, kas šo jautājumu atbild apstiprinoši, pastāv vēl nākamā domstarpība – vai Latvijas valstij šādi sportisti ir finansiāli jāatbalsta.

Šajos jautājumos viedokļi atšķiras ne tikai Raidieraksta dalībniekiem, bet arī sabiedrībā kopumā. Par to liecina 9. novembra Rakstā minētie sabiedrības aptaujas rezultāti: 15.8% respondentu uzskata, ka Latvijai šādās sacensībās vispār nevajadzētu piedalīties; 8,5% uzskata, ka piedalīties var, taču nepiedaloties oficiālajās ceremonijās; 16,1% uzskata, ka jāpiedalās bez papildu ierobežojumiem; savukārt 22,9% uzskata, ka jāpiedalās, lai nekaitētu sportistu karjerai.

Tādējādi Raidierakstā tika aktualizēti tieši tie jautājumi, kuros sabiedrībā pastāv atšķirīgi viedokļi, kā rīkoties situācijā, kad agresorvalstis atgriežas starptautiskajās sporta sacensībās. Minētie aptaujas rezultāti apliecina, ka šajā jautājumā nepastāv vienota sabiedrības nostāja. Tas savukārt pamato nepieciešamību pēc izvērstām diskusijām, lai izvērtētu iespējamos risinājumus un to atbilstību sabiedrības interesēm. Raidieraksts un tematiskā rubrika "Kas jāmaina Latvijas sportā"

var kalpot par šādas diskusijas platformu.

[5] Par LSM saturā konstatējamo naratīvu

LSM redakcionālā pozīcija diskutablajā jautājumā ir izsekojama visā to publikāciju kopumā, ar kurām ombuds iepazinās šī atzinuma sagatavošanas laikā un kuras ir uzskaitītas šī atzinuma ievadā.

Ombuda ieskatā diskusija saasinājās līdz ar 23. oktobra Raksta publicēšanu, kurā LSM Sporta redakcijas vadītājs Edgars Zicāns skaidroja LSM redakcionālo lēmumu nepārraidīt vasaras Pasaules Jaunatnes olimpisko spēļu atklāšanas un noslēguma ceremonijas, kā arī citus sporta spēļu pasākumus, kuros ar savu valstu karogiem plāno piedalīties agresorvalstu – Krievijas un Baltkrievijas – pārstāvji.

Rakstā pausta šāda LSM pozīcija*: **LSM uzskata par nepieņemamu agresorvalstu klātbūtnes normalizēšanu starptautiskos sporta notikumos laikā, kad Krievijas sāktais karš Ukrainā turpinās un kamēr Baltkrievija turpina atbalstīt Krievijas agresiju***.

Šāda LSM nostāja nav jauna. Tā tika pausta arī saistībā ar 2026. gada Ziemas olimpiskajām spēlēm Milānā un Kortīnā un tām sekojošajām paraolimpiskajām spēlēm, kad LSM lēma nepārraidīt sacensības un citus pasākumus, kuros agresorvalstu sportisti piedalās ar savu valstu karogiem.

Kad neilgi pirms Jaunatnes olimpiskajām spēlēm Dakarā kļuva zināms, ka Starptautiskā Olimpiskā komiteja (SOK) ir pieņēmusi lēmumu atļaut Krievijas un Baltkrievijas sportistiem šajās sacensībās startēt ar savu valstu karogiem, LSM, atsaucoties uz sabiedriskā medija vērtībām un atbildību pret sabiedrību, kā arī ievērojot iepriekš pausto nostāju, nolēma nepārraidīt spēļu atklāšanas un noslēguma ceremonijas un citus pasākumus, kuros būtu redzama agresorvalstu valstiskā simbolika. Vienlaikus LSM pauda savu noraidošo attieksmi par SOK lēmumiem.

26. oktobra Raksts 2 skaidro Latvijas sporta organizāciju, un konkrēti – Latvijas Futbola federācijas un LOK – nostāju jautājumā par Latvijas jauno sportistu piedalīšanos sacensībās, kurās startē Krievijas un Baltkrievijas komandas. Abu sporta organizāciju pārstāvjiem tika dota iespēja argumentēt savu nostāju, un viņi šo iespēju pilnvērtīgi izmantoja.

Savukārt 26. oktobra Raksts 1 informē par Starptautiskās Svarcelšanas federācijas lēmumu 2030. gada pasaules čempionātu rīkot Maskavā, un Latvijas Svarcelšanas federācijas reakciju jeb, precīzāk sakot, reakcijas neesamību uz šo lēmumu, ko federācija skaidroja ar savu aizņemtību gatavojoties aktuālajam pasaules čempionātam.

Visbeidzot 27. oktobra Raksts informē par Senegālā uzsāktajām Pasaules Jaunatnes olimpiskajām

spēlēm, kurās, atsaucoties uz SOK rekomendāciju, ir atjaunota abu agresorvalstu valstiskās atribūtikas izmantošana. Raksta dominējošais vēstījums ir kritisks pret Krievijas Federācijas un Baltkrievijas pakāpenisku atgriešanu starptautiskajās sporta sacensībās:

SOK lēmumi sašķēluši starptautisko sporta sabiedrību. Kamēr tādas organizācijas kā Pasaules Vieglatlētikas savienība un Biatlona savienība nepieļauj agresorvalstu dalību pat neitrālā statusā, arvien vairāk pasaules sporta organizāciju steidz agresorus reabilitēt.

Alternatīvs naratīvs izskan vienīgi SOK prezidentes Kirstijas Koventrijas teiktajā: *"Es neticu, ka sportistiem būtu jāatbild par savas valdības rīcību"*.

Īpašu saasinājumu tēma par agresorvalstu atgriešanu starptautiskajā sporta apritē ieguva pēc Sporta arbitrāžas tiesas lēmuma, ar kuru Starptautiskajai Hokeja federācijai uzdots atjaunot Krievijas izlašu dalību starptautiskajos turnīros.

Šajā kontekstā 2. novembra Rakstā 2 tika izklāstīta par sporta nozari atbildīgās Izglītības un zinātnes ministrijas un ministres Ilzes Indriksones stingri noraidošā pozīcija:

Kamēr Krievija turpina slepkavot Ukrainas iedzīvotājus, tās atgriešanās pasaules hokejā būtu bīstams signāls, ka agresijai nav seku." [..] *Šāds lēmums grauj starptautiskā sporta vērtības un uzticēšanos tā institūcijām. Ir nepieciešama saskaņota un principiāla valstu, valdību un sporta federāciju rīcība. Latvija kategoriski nosoda šo lēmumu un negrasās piekāpties.*

4. novembra Rakstā un tam pievienotajā intervijā LOK prezidentam Raimondam Lazdiņam tika dota iespēja pilnvērtīgi izklāstīt LOK nostāju saistībā ar Krievijas un Baltkrievijas dalību Pasaules Jaunatnes olimpiskās spēlēs. LOK prezidents uzsvēra:

"Mēs jau no paša [kara] sākuma esam pauduši absolūti noraidošu attieksmi pret to, lai, kamēr nav izbeigta karadarbība Ukrainā, agresori nevarētu piedalīties. [..] *Esmu daudz runājis par to, ka mēs, visas trīs Baltijas valstis, būsim ar Ukrainu plecu pie pleca, tāpat arī kopā ar Ziemeļvalstīm nolēmām, ka savu lēmumu – piedalīties vai nepiedalīties – pieņemsim kopā ar Ukrainu."*

Tāda pati pamatnostāja ir konstatējama arī nākamajā ombuda vērtētajā LSM satura vienībā – Raidierakstā 2, kas bija veltīts Starptautiskās sporta arbitrāžas tiesas lēmumam par Krievijas valstsvienību atgriešanu pasaules hokeja apritē. Raidierakstā 2 piedalījās Izglītības un zinātnes ministrijas Sporta departamenta direktors Aleksandrs Samoilovs, Latvijas Hokeja federācijas (LHF) ģenerālsekretārs Roberts Pļāvējs, AS "TV Latvija" televīzijas programmas "TV24" žurnālists Armands Puče, bet sarunu vadīja Latvijas Televīzijas sporta žurnālists Raimonds

Rudzāts. Sarunas dalībniekus vienoja kopīga nostāja, ka agresorvalstu atgriešana starptautiskajā sporta apritē nav pieļaujama.

Šāda nostāja caurvij arī visas turpmākās ombuda caurskatītās LSM publikācijas, kas publicētas līdz 2026. gada 16. novembrim un minētas šī atzinuma ievadā. Tas ļauj secināt, ka LSM šajā jautājumā ir ieņēmis skaidru redakcionālo pozīciju, kura veido konceptuālo ietvaru un nosaka kopējo naratīvu katrā atsevišķajā satura vienībā par Krievijas un Baltkrievijas centieniem atgriezties starptautiskajās sporta sacensībās.

LSM ieņemtās pozīcijas pamatā ir šāda argumentācijas konstrukcija:

- Ja Krievija un Baltkrievija ir agresorvalstis,
- tad to līdzdalība starptautiskajos sporta forumos ir nepieņemama, jo šāda līdzdalība normalizē militāru agresiju kā valsts politisko interešu īstenošanas instrumentu.
- Tādēļ Latvijas sportistiem nevajadzētu piedalīties sacensībās, kurās startē agresorvalstu pārstāvji.

Šīs argumentācijas loģiskā struktūra balstās uz trīs savstarpēji saistītām tēzēm: 1) faktisko premisu par Krievijas Federācijas un Baltkrievijas statusu kā agresorvalstīm, 2) vērtību premisu par šādu valstu dalības nepieļaujamību starptautiskajā sportā un 3) no tām izrietošo secinājumu par Latvijas sportistu vēlamo rīcību. LSM vēstījumā pirmā premisa – Krievija un Baltkrievija ir agresorvalstis – tiek pieņemta kā fakts, savukārt otrā premisa – agresorvalstu līdzdalība starptautiskajā sportā nav pieļaujama, jo tā normalizē militāru agresiju – kā pašsaprotama vērtību atziņa, kas neprasa papildu izvērst argumentus par abu premisu savstarpējo saistību un no tās izrietošo secinājumu par Latvijas sportistu nepiedalīšanos attiecīgajās sacensībās.

Tieši vērtību premisa veido LSM argumentācijas noteicošo pamatu. Protams, šāda argumentācija ir pārliecinošāka auditorijai, kuras vērtīborientācija un priekšstati par sporta, politikas un morālās atbildības savstarpējo saistību ir saskanīgi ar LSM pausto nostāju. Savukārt auditorijai, kuras vērtību priekšstati vai izpratne par šo jautājumu ir atšķirīgi, šāda argumentācija var nebūt pietiekami pārliecinoša, jo tās būtiskākā vērtību premisa netiek izvērsti pamatota.

Ombudam neizdevās atrast Latvijas sporta sabiedrības pārstāvi, kurš atklāti paustu pozīciju, ka Krievija nav agresorvalsts. Tādēļ ombuds pieļauj, ka hipotētiskā alternatīva LSM pozīcijai varētu tikt formulēta nevis kā noliegums Krievijas un Baltkrievijas militārajai agresijai Ukrainā, bet gan kā atšķirīgs vērtējums par Latvijas sportistu rīcību šādos apstākļos:

- Ja Krievija un Baltkrievija ir agresorvalstis un to līdzdalība starptautiskajos sporta forumos

ir nepieņemama,

- tas tomēr nenozīmē, ka Latvijas sportistiem būtu obligāti jāatsakās no dalības sacensībās, kurās piedalās agresorvalstu pārstāvji.
- Latvijas sportisti var gan piedalīties, gan nepiedalīties šādās sacensībās, kā arī katrā konkrētajā gadījumā paši lemt par sacensībām ar agresorvalstu pārstāvjiem vai atteikšanos no tām.

Ombuds pieņem kā šāda alternatīva pozīcija ir tā, kuru Iesniedzējs vēlas ieraudzīt LSM saturā. Atšķirībā no LSM pozīcijas, šāda pieeja nenosaka viennozīmīgu rīcības modeli, bet pieļauj vairākus savstarpēji atšķirīgus risinājumus. Saskaņā ar šo pozīciju, no fakta, ka Krievija un Baltkrievija ir agresorvalstis, automātiski neizriet ne pienākums Latvijas sportistiem piedalīties attiecīgajās sacensībās, ne pienākums no tām atteikties. Tādēļ katras konkrētās izvēles pamatošanai ir nepieciešami papildu, situatīvi (*ad hoc*) argumenti[2].

Līdz ar to izšķirošais jautājums, kas aplūkojams nākamajā atzinuma daļā, ir tas, vai LSM šādas diskusijas ietvaros ir tiesības ieņemt un paust konkrētu redakcionālo pozīciju, vai arī viedokļu daudzveidības princips tam uzliek pienākumu veidot diskusiju no neitrālas pozīcijas, savā saturā iekļaujot arī pretēju vai alternatīvu naratīvu.

[6] Par LSM tiesībām uz redakcionālo pozīciju

Ombuda vērtējumā nav šaubu par LSM tiesībām izvēlēties konkrētas sabiedriski nozīmīgas tēmas sava satura veidošanai. Viena no šādām tēmām ir jautājums par agresorvalstu dalību starptautiskos sporta un citos pasākumos, un ar to saistītais jautājums par Latvijas pārstāvju dalību sporta forumos, kuros piedalās Krievijas un Baltkrievijas pārstāvji. Šādas LSM tiesības izriet no SEPLPL 3. panta otrajā daļā nostiprinātajām sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu neatkarības garantijām.

Vienlaikus SEPLPL 3. panta ceturtā daļa nosaka, ka satura veidošanā sabiedriskajam medijam ir pienākums ievērot **objektivitāti** un precizitāti, kā arī nodrošināt **viedokļu daudzveidību**.

Līdz ar to šajā atzinuma daļā ir vērtējams gan tas, vai viedokļu daudzveidības un objektivitātes nodrošināšanas prasība liedz sabiedriskajam medijam ieņemt savu vērtībās balstītu redakcionālo nostāju (pozīciju), proti, pieprasa tam attiecībā uz strīdīgiem jautājumiem saglabāt neitrālu pozīciju, kā arī tas, vai redakcionālās pozīcijas ietvaros LSM ir pieļaujams veidot vienotu kāda

[2] Piemēram, 26. oktobra Rakstā 2 kā viens no apsvērumiem par labu Latvijas jauno futbolistu dalībai FIFA U-15 Pasaules kausa festivālā minēta iespēja gūt starptautisku sportisko pieredzi, spēlējot pret Āfrikas valstu komandām, kā arī cerība samērot spēkus ar kādu no futbola lielvalstīm.

notikuma vai problēmas interpretāciju jeb naratīvu?

Lai atbildētu uz šiem jautājumiem, vispirms ir jānošķir viedokļu daudzveidības, objektivitātes un neitralitātes principi.

Viedokļu daudzveidība ir princips, kas pieprasa sabiedriskā medija saturā nodrošināt dažādu, tostarp savstarpēji atšķirīgu, argumentētu skatījumu pieejamību par sabiedrībai nozīmīgiem jautājumiem. Tas attiecas gan uz dažādu sabiedrības grupu un interešu pārstāvniecību, gan uz atšķirīgu pozīciju, interpretāciju un argumentu iekļaušanu medija saturā. Šā principa mērķis ir sniegt auditorijai iespēju iepazīt būtiskos skatījumus un, balstoties uz tiem, veidot pašai savu priekšstatu par apspriežamo jautājumu.

Tādējādi viedokļu daudzveidība ir jautājums par to, kāds viedokļu spektrs auditorijai ir pieejams sabiedriskā medija saturā. Tās nodrošināšanā jāņem vērā divi būtiski apsvērumi.

Pirmkārt, viedokļu daudzveidība nenozīmē, ka visiem hipotētiski iespējamiem viedokļiem ir jāpiešķir vienāds svars vai ka katrā satura vienībā obligāti jāiekļauj pretēji viedokļi. Tā neprasa vienādu attieksmi pret visiem viedokļiem neatkarīgi no to pamatotības, nozīmīguma un sabiedriskās ietekmes.

Otrkārt, viedokļu daudzveidības princips pats par sevi neliedz sabiedriskajam medijam paust arī savu redakcionālo viedokli par apspriežamo jautājumu. Redakcionālās pozīcijas paušana un dažādu skatījumu pieejamības nodrošināšana nav savstarpēji izslēdzošas prasības.

Turklāt, kā jau tas tika minēts iepriekš šajā atzinumā, viedokļu daudzveidība nav vērtējama, tikai skatot kādu konkrētu satura vienību atsevišķi, izolēti no medija piedāvātā kopējā satura. Atkarībā no jautājuma nozīmīguma un satura veida tā var tikt nodrošināta vien plašākā satura kopumā, piemēram, vairākās publikācijās, raidījumos vai citos formātos. Tāpēc būtiski ir ne tikai tas, kādi viedokļi iekļauti konkrētā satura vienībā, bet arī tas, vai auditorijai medijā kopumā ir iespēja iepazīt attiecīgajā jautājumā nozīmīgākos atšķirīgos redzējumus.

Objektivitātes princips raksturo profesionālu pieeju informācijas atlasei, pārbaudei, interpretācijai un izklāstam, lai nepieļautu nepamatotu subjektīvu ietekmi uz auditorijas priekšstatiem par apspriežamo jautājumu. Objektivitāti raksturo tas, kādā mērā medijs ir nodrošinājis faktu pārbaudi un precizitāti, izvērtējis avotu uzticamību, nošķīris faktus no viedokļiem, sniedzis nepieciešamo kontekstu, samērīgi interpretējis notiekošo un pietiekami izklāstījis būtiskos argumentus. Tādējādi objektivitāte galvenokārt ir jautājums par informācijas iegūšanas, izvērtēšanas un pasniegšanas profesionālo kvalitāti.

Vērtējot objektivitāti, ir jāņem vērā trīs būtiski apsvērumi.

Pirmkārt, objektivitāte nav pielīdzināma viedokļa patiesumam. Viedoklis var ietvert gan pārbaudāmus faktu izteikumus, gan vērtējošus spriedumus. Pirmie ir vērtējami pēc to atbilstības faktiem, savukārt vērtējošo spriedumu pamatotība ir izvērtējama, ņemot vērā to argumentāciju, jo vērtējošiem spriedumiem nepiemīt īpašība būt empīriski patiesiem. Viedokļi ir saprotami vai nesaprotami, pareizi un nepareizi, jēgpilni un bezjēdzīgi, izdevīgi un neizdevīgi. Tāpēc viedokļa objektivitātes vērtējumā būtiski ir tas, vai vērtējošie secinājumi ir pietiekami pamatoti.

Otrkārt, objektivitāte (atšķirībā no empīriskā patiesuma) nav absolūta īpašība, ko viedoklim varētu vai nevarētu piedēvēt. Viedokļa objektivitāti var vērtēt kā *lielāku* vai *mazāku* atkarībā no tā, cik pilnīgi un pamatoti tas izklāsta apspriežamo jautājumu, cik korekti izmanto faktus un cik samērīgi izdara vērtējošus secinājumus, proti, vai viedoklis konkrētajā komunikācijas situācijā ir pietiekami pamatots

Treškārt, objektivitātes prasība nenozīmē, ka medijam nedrīkst būt sava redakcionālā pozīcija, kas izsaka tā vērtīborientāciju. Redakcionāla nostāja pati par sevi nav objektivitātes pārkāpums. Izšķiroši ir tas, vai medijs, paužot šo nostāju, saglabā profesionālu pieeju faktu pārbaudei, argumentu izvērtēšanai un atšķirīgu skatījumu izklāstam.

Neitralitātes princips raksturo medija attieksmi pret konkurējošām pozīcijām vai konfliktējošām pusēm. Neitrāla pieeja nozīmē atturēšanos no priekšrocības piešķiršanas kādai no šīm pozīcijām vai pusēm un centienus saglabāt distancētu attieksmi. Tā var izpausties, piemēram, kā vienlīdzīgas iespējas nodrošināšana iesaistītajām pusēm izklāstīt savu nostāju, un atturēšanās no vienas pozīcijas aizstāvēšanas.

Jautājumā par neitralitāti ir jāņem vērā tas, ka arī šī prasība nav absolūta. Pilnīga neitralitāte būtu iespējama tikai tad, ja medijam nepastāvētu sava vērtīborientācija, ja tas informētu par notiekošo ārpus vērtējuma, proti, nepaužot par to savu viedokli. Tas liktu vēstījumu ierobežot uz t.s. *protokolteikumiem*, kas izteiktu faktus, bet nesniegtu vērtējumu un skaidrojumu.

Tomēr šāda absolūta neitralitāte nav vienīgais iespējamais medija profesionālās darbības modelis. Medijs var paust redakcionālu nostāju, kas balstīta tā vērtīborientācijā, vienlaikus saglabājot objektivitāti un nodrošinot auditorijai pieeju būtiskiem atšķirīgiem viedokļiem. Šādā gadījumā medijs vairs nepretendē uz neitrāla novērotāja lomu, taču tas nenozīmē, ka tas drīkst nepamatoti ignorēt vai sagrozīt atšķirīgus skatījumus. Tātad redakcionālās pozīcijas paušana nevis atceļ objektivitātes un viedokļu daudzveidības prasību, bet gan noraida pieņēmumu, ka medijam ikvienā jautājumā jāatturas no savas nostājas paušanas.

Tādējādi viedokļu daudzveidība, objektivitāte un neitralitāte ir savstarpēji saistītas, bet ir atšķirīgi vērtēšanas aspekti: *viedokļu daudzveidība* attiecas uz auditorijai pieejamo satura dažādību, *objektivitāte* – uz satura veidošanas un izklāsta profesionālo kvalitāti, bet *neitralitāte* – uz medija pozicionēšanos apspriežamajā jautājumā.

Šie aspekti nav savstarpēji atkarīgi tādā nozīmē, ka viena ievērošana automātiski nodrošinātu arī pārējo ievērošanu. Piemēram:

a) medijs var sniegt *objektīvu* informāciju no *neitrālām* pozīcijām, bet nenodrošināt pietiekamu *viedokļu daudzveidību*;

b) medijs var būt *objektīvs* un nodrošināt *viedokļu daudzveidību*, vienlaikus atklāti paužot savu redakcionālo pozīciju un tādējādi neieņemot *neitrālu* nostāju;

c) medijs var būt *neitrāls* un nodrošināt *viedokļu daudzveidību*, bet nebūt *objektīvs*, piemēram, nekritiski izplatot nepamatotus vai nepatiesus apgalvojumus, kurus izteikušas abas konfliktējošās puses;

d) medijs var nodrošināt dažādu *viedokļu klātbūtni*, bet nebūt *objektīvs*, ja šos viedokļus atlasa vai izklāsta tendenciozi.

No minētā izriet, ka sabiedriskā medija pienākums nodrošināt *viedokļu daudzveidību* un sniegt *objektīvu* informāciju pats par sevi nenosaka pienākumu ieņemt *neitrālu* pozīciju ikvienā apspriežamajā jautājumā.

Viedokļu daudzveidība un objektivitāte ir prasības, kas piemērojamas attiecībā pret auditorijai veidoto saturu un tā kvalitāti, taču automātiski neietver prasību pašam medijam būt bez sava viedokļa.

LSM ir tiesības paust skaidru, vērtībās balstītu redakcionālo nostāju, vienlaikus saglabājot pienākumu nodrošināt auditorijai iespēju iepazīt būtiskus atšķirīgus viedokļus un argumentus.

Šāda izpratne ir nostiprināta arī LSM Redakcionālās vadlīnijas, kurās noteikts, ka redakcionālie standarti neprasa absolūtu neitralitāti katrā jautājumā, īpaši tad, ja tā būtu pretrunā demokrātijas pamatprincipiem. Šādos gadījumos LSM skaidri un nepārprotami nostājas demokrātisko, cilvēktiesību un vispārpieņemto humāno vērtību pusē.

Konkrētajā gadījumā jautājums par Latvijas sportistu iespējamo dalību sporta pasākumos, kuros piedalās agresorvalstu – Krievijas un Baltkrievijas – pārstāvji, ir aplūkojams plašākā kontekstā, ko veido Krievijas Federācijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā un Baltkrievijas atbalsts Krievijas agresijai. LSM šajā jautājumā ir paudis skaidru nostāju, atbalstot Ukrainu un nosodot Krievijas

agresiju. LSM nepozicionē sevi kā neitrālu šī kara novērotāju, kurš atbildību par notiekošo vienādā mērā attiecinātu uz abām pusēm. Šāda redakcionālā pozīcija balstās LSM saistošajos demokrātijas pamatprincipos, cilvēktiesībās un vispārpieņemtajās humānajās vērtībās.

Šo pozīciju iespējams aplūkot arī Latvijas sabiedrībā un valsts institūciju darbībā paustās plašākās vienprātības (konsensa) kontekstā par nepieciešamību atbalstīt Ukrainu un nosodīt Krievijas agresiju. Kopš kara sākuma šī nostāja ir izpaudusies gan Latvijas valsts politikā, gan dažādos sabiedrības atbalsta pasākumos, gan arī sabiedriskā medija redakcionālajā darbībā. Šāda vienprātība ir nozīmīgs konteksts, kurā LSM veido saturu par karu Ukrainā un ar to saistītajiem jautājumiem.

Protams, karam turpinoties, sākotnējā vienprātība var mazināties. Diskusijas par agresorvalstu iespējamu atgriešanos starptautiskā sporta apritē (līdztekus diskusijām par ekonomisko sakaru pastāvēšanu vai atjaunošanu ar tām) var uzskatīt par pazīmi tam, ka, iespējams, attieksme pret šīm valstīm vairs nav tik viennozīmīga kā iepriekš.

Konkrētajā jautājumā LSM redakcionālo pozīciju veido divi savstarpēji saistīti pieņēmumi: pirmkārt, Krievija un Baltkrievija ir agresorvalstis; otrkārt, šo valstu pārstāvju līdzdalība starptautiskajos sporta pasākumos nav pieļaujama, jo tā var veicināt šo valstu starptautisko normalizāciju un mazināt to atbildību par agresiju pret Ukrainu. Šo pieņēmumu ietvaros LSM ir izveidojis noteiktu starptautiskajās sporta organizācijās notiekošā interpretāciju jeb naratīvu, kurā agresorvalstu atgriešanās starptautiskajā sportā tiek vērtēta ļoti kritiski, bet Latvijas sportistu dalība sacensībās kopā ar šo valstu pārstāvjiem – kā rīcība, kas ir pretrunā ar LSM pausto nostāju par Krievijas agresiju Ukrainā.

Ombuds secina, ka šajā jautājumā LSM saturā dominē viens redakcionālais naratīvs (*pret* Krievijas dalību) un alternatīvs naratīvs (*par* Krievijas dalību) netiek izvirzīts kā līdzvērtīgs skaidrojuma modelis. Tomēr šeit ir jānošķir LSM redakcionālās pozīcijas nemainīgums attiecībā uz agresorvalstu dalību starptautiskajā sportā no jautājuma par Latvijas sportistu iespējamo rīcību.

Ja pirmajā jautājumā LSM ir paudis skaidru un konsekventu nostāju, tad par Latvijas sportistu rīcību gadījumos, kad viņiem jāpiedalās sacensībās kopā ar agresorvalstu pārstāvjiem, Latvijas sabiedrībā un sporta organizāciju vidū pastāv atšķirīgi viedokļi. Šīs atšķirības ir reprezentētas arī LSM saturā, tostarp Raidierakstā, kurā apspriestas dažādas rīcības alternatīvas. Vienlaikus LSM šo alternatīvu izvērtējumā saglabā savu plašāko redakcionālo pozīciju, kuras ietvaros Latvijas sportistu nepiedalīšanās šādās sacensībās tiek uzskatīta par konsekventāko un vēlamāko risinājumu. Šāda naratīva dominēšana vēl nenozīmē viedokļu daudzveidības principa pārkāpumu.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

vērš uzmanību:

[7] Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds atzinumus sniedz normatīvo aktu definētajās kompetences robežās un izmantojot LSM Redakcionālo vadlīniju un LSM Rīcības un ētikas kodeksa normas, kas attiecas uz profesionālo ētiku un tās ievērošanu redakcionālajos lēmumos un profesionālajās procedūrās. Nedz normatīvie akti, nedz Redakcionālās vadlīnijas un Rīcības un ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt Iesniegumā minēto apstākļu juridisko izvērtējumu.

Saskaņā ar SEPLPL 18. panta otro daļu ombuda lēmums iesnieguma iesniedzējam nav saistošs un nav nedz apstrīdams, nedz pārsūdzams.

Izvērtējot konstatēto, sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

atzīst:

[8] Ombuds neatzīst, ka Raidierakstā būtu pārkāpti LSM Redakcionālo vadlīniju 1.4. punktā noteiktie profesionālās darbības principi *Objektivitāte* un *Viedokļu daudzveidība,* kā arī LSM Redakcionālo vadlīniju 1.2. punktā noteiktā LSM misija strādāt sabiedrības interesēs.

Ombuds secina, ka satura veidošana viena redakcionālā naratīva ietvaros pati par sevi nav pretrunā viedokļu daudzveidības, objektivitātes un sabiedrības interešu principiem. Redakcionālais naratīvs ir viens no veidiem, kā medijs strukturē un interpretē sabiedriski nozīmīgus jautājumus, piešķirot atsevišķiem notikumiem un faktiem kopīgu skaidrojuma ietvaru. Šajā gadījumā LSM naratīvu veido pārliecība, ka agresorvalstu atgriešanās starptautiskajā sportā nav pieļaujama, jo tā normalizē šo valstu starptautisko klātbūtni, neraugoties uz to īstenoto vai atbalstīto militāro agresiju.

Izvērtējot Raidierakstu atbilstoši šajā atzinumā izklāstītajiem apsvērumiem, ombuds nošķīra trīs savstarpēji saistītus jautājumus: vai auditorijai bija pieejami apspriežamajam tematam būtiski atšķirīgi viedokļi; vai šo viedokļu izklāsts un diskusijas ievirze atbilda objektivitātes prasībai; un vai Raidieraksts palīdzēja sabiedrībai izprast tai nozīmīgu problēmu un veidot patstāvīgu vērtējumu. Redakcionālā pozīcija, kopīga vērtīborientācija un vienots naratīvs paši par sevi nesniedz atbildi ne uz vienu no šiem jautājumiem, tādēļ katra principa ievērošana vērtējama pēc Raidieraksta konkrētā satura.

Attiecībā uz viedokļu daudzveidību ombuds secina, ka Raidierakstā bija pārstāvēti būtiski atšķirīgi skatījumi par Latvijas iespējamo rīcību apstākļos, kad starptautiskajās sporta sacensībās atgriežas agresorvalstu pārstāvji. Diskusijā izskanēja gan argumenti par sportistu iespējām turpināt karjeru un pārstāvēt Latviju, gan apsvērumi par dalības nepieļaujamību šādās sacensībās. Atšķirās arī uzskati par lēmuma pieņemšanas atbildību un Latvijas rīcības saistīšanu ar citu valstu, tostarp Ukrainas, izvēli. Tādējādi dalībnieku vienotā noraidošā attieksme pret agresorvalstu atgriešanos starptautiskajā sportā nenozīmēja vienprātību jautājumā par Latvijas sportistu dalību. Iesniedzēja paustais apgalvojums par pilnīgu alternatīva skatījuma trūkumu neapstiprinās.

Vienlaikus sporta organizāciju institucionālās pozīcijas pārstāvība būtu papildinājusi diskusiju, īpaši jautājumos, kuros tika vērtēti šo organizāciju lēmumi un atbildība. Raidierakstā sniegtā informācija par LOK Atlētu komisijas pārstāvja aicināšanu un tā atteikšanos piedalīties ir būtiska, vērtējot centienus nodrošināt daudzveidību, taču atteikums pats par sevi neaizstāj trūkstošā viedokļa atspoguļojumu. Šajā atzinumā aplūkotās citas LSM publikācijas un intervija ar LOK prezidentu papildina kopējo temata atspoguļojumu, tomēr tās neatceļ nepieciešamību katrā satura vienībā izklāstīt tās tematam un formātam būtiskos aspektus. Raidierakstā apspriestās rīcības alternatīvas dod pamatu secināt, ka sporta organizāciju pārstāvja nepiedalīšanās Raidierakstā nav padarījusi diskusiju par tendenciozu viena viedokļa izklāstu.

Attiecībā uz objektivitāti ombuds secina, ka Raidierakstā paustā vērtībās balstītā nostāja pret agresorvalstu atgriešanos starptautiskajā sportā pati par sevi nav uzskatāma par tendenciozitāti. Izšķiroši ir tas, vai šīs nostājas ietvaros auditorijai dota iespēja saprast arī atšķirīgas rīcības pamatojumu. Atzinuma otrajā daļā izklāstītā satura analīze rāda, ka diskusijā netika piedāvāts tikai viens Latvijas rīcības modelis: tika apspriesta gan dalība, gan nepiedalīšanās sacensībās, kā arī šo izvēļu tiesiskie, morālie un praktiskie apsvērumi. Tādēļ ar kopīga naratīva konstatējumu vien nepietiek, lai atzītu objektivitātes principa pārkāpumu.

Vienlaikus jāatzīst, ka agresijas nosodījums un konkrētas Latvijas sportistu rīcības izvēle nav savstarpēji automātiski pielīdzināmi jautājumi. Atbalsts dalībai sacensībās pats par sevi vēl nenozīmē atbalstu agresorvalstīm, tāpat kā nepiedalīšanās nav vienīgais iespējamais agresijas nosodījuma izpausmes veids. Tādēļ objektivitātes nodrošināšanā būtiski ir izvērtēt katras rīcības alternatīvas argumentus, nevis vērtēt tās pārstāvjus tikai pēc atbilstības medija redakcionālajai nostājai. Šajā atzinumā izklāstītais Raidieraksta izvērtējums nedod pietiekamu pamatu atzīt, ka atšķirīgie argumenti par Latvijas rīcību būtu izslēgti vai sagrozīti tādā veidā, kas liktu konstatēt objektivitātes principa pārkāpumu.

Attiecībā uz sabiedrības interešu pārstāvēšanu LSM saturā ombuds secina, ka Raidierakstā aplūkotais jautājums pārsniedz atsevišķu sportistu vai sporta organizāciju intereses. Tas skar Latvijas pārstāvniecību starptautiskā līmenī, publiskā finansējuma izmantošanu, lēmumu pieņēmēju atbildību un sporta organizāciju attiecības ar sabiedrību un tās vērtībām. Raidieraksts atklāja šīs pretrunas un piedāvāja auditorijai atšķirīgus apsvērumus patstāvīga viedokļa veidošanai. Sabiedrības interešu ievērošana šajā gadījumā nav pielīdzināma pienākumam atbalstīt kādas sporta organizācijas izvēli vai izvairīties no tās kritiskas apspriešanas, vienlaikus kritikai ir jābūt pamatotai un jāļauj izprast arī kritizētās rīcības argumentus.

Ombuds arī secina, ka jautājums par agresorvalstu dalību starptautiskajā sportā un Latvijas sportistu rīcību šādā situācijā ir tik sabiedriski nozīmīgs, ka LSM ir pamats tam piešķirt būtisku redakcionālu uzmanību, veidojot atsevišķas rubrikas, kas apvieno šim jautājumam veltītās satura vienības. Šādu rubriku veidošanas faktā ombuds nesaskata kampaņveidīgas viena viedokļa tiražēšanas pazīmes.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas
līdzekļu ombuds (*paraksts*)* **Edmunds Apsalons**

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU